

***Erolia minutilla* (Vieillot) anträffad i Finland.**

PONTUS PALMGREN.

Vid revision av Zoologiska museets allmänna fågelsamling, som till större delen består av 60—90 år gamla exemplar, fann jag bland vadarna ett exemplar av den i rubriken nämnda arten, etiketterat: *Tringa Minuta*, Helsingfors 18 ⁵/₆ 47. (II.).

Erolia minutilla häckar i Nordamerika från nordvästra Alaska i väster till Newfoundland samt öarna Magdalen Island och Sable Island utanför Nova Scotia i öster. I norr når arten till tundrazonen („Barren grounds“), i söder ungefär till Yukonflodens övre lopp, norra British Columbia samt Hudsonvikens sydkust. Arten övervintrar från södra Kalifornien, Texas och North Carolina till Galapagosöarna, Peru och östra Brasilien. Från Europa äro enligt HARTERT: Die Vögel der palaäarktischen Fauna, Bd. II, 1912—21, samt A Practical Handbook of British Birds, som avslutades år 1923, endast 4 fynd kända, samtliga från England: Cornwall 10. X. 1853, Devon, i september 1869 och 29. VIII. 1892, samt Cornwall i september 1890. Det i våra samlingar funna exemplaret skulle alltså vara det första i Europa tillvaratagna, det enda vårtid anträffade, samt slutligen representera den enda i Finland funna exklusivt amerikanska fågelarten.

Under sådana omständigheter ligger det nära att skeptiskt ställa sig frågan, om det eventuellt kan vara fråga om förväxling i någon form. Etiketten är av den äldsta typen av vid klossen vidfästa etiketter som förekommer i vårt museum och varmed endast fåglar från tiden 1837—1851 äro etiketterade. De äro limmade vid klossarna, varav framgår att någon felaktig nyetikettering icke föreligger. Några tecken på att fågeln först senare skulle placerats på klossen finnas icke heller. En eventuell förväxling måste väl därför antagas ha skett i den form, att ett konserverat exemplar av *Erolia minutilla* från Amerika vid uppstopningen hos preparatorn blivit förväxlat med ett ex. av *Erolia minuta*, eller kanske *temminckii*, från Helsingfors. De första fåglarna från Rysslands forna amerikanska besittningar erhöles i själva verket redan under 1840-talet. Om en dylik förväxling ägt rum borde det utbytt exemplaret från Finland återfinnas bland museets fågelsamlingar från nordvästra Amerika, etiketterat såsom härstammande därifrån. Detta är emellertid icke fallet; varken *minuta* eller *temminckii* finnes

representerad bland dem, och med någon annan art kan förväxling ej ha skett. Sålunda återstår endast den möjligheten, att det hypotetiska Helsingfors-exemplaret senare förstörts eller förkommit. Detta förefaller dock föga troligt, redan på den grund att i våra förhållanden samlingar från andra världsdelar väl alltid betraktats med stor respekt.

Det förefaller mig därför som om man skulle vara berättigad att betrakta det ifrågavarande exemplaret av *Erolia minutilla* som verkligen erhållet i Finland. En kort beskrivning av den gamla „nykomlingen“ i landets fauna kan därför vara motiverad.

Erolia minutilla påminner starkt om *E. minuta*. Till storleken är den något mindre. (Måtten för *minutilla*: Vinge ♂ 84—91, ♀ 85—94, näbb ♂ 17—19,5 ♀ 17,5—20,5, tars ♂ 17,5—20; för *minuta*: Vinge ♂ 90—102, ♀ 94,5—102, näbb ♂ 17—19,5, ♀ 18—20, tars ♂ 19—22.) Den mest iögonenfallande skillnaden är, att *minutilla* i vårdräkt är mycket mörkare på ryggen än *minuta* i motsvarande dräkt. Hos den senare ha som bekant ryggfjädrarna mycket breda, gula, gråbruna och rostbruna bårder; hos *minutilla* inskränker sig den granna färgen till en ytterst smal söm. Fågelns rygg gör därför ett nästan enfärgat sotsvart intryck, vilken karaktär borde vara mycket påfallande även ute i naturen. — Krävtrakten är mörkare gråbrun hos *minutilla* än hos *minuta*, och denna skillnad består även under vintern, då rygg-sidan hos vardera arten är mera enfärgat gråbrun. — Då man har fåglarna i handen fäster man sig även vid, att näbben hos *minutilla* avsmalnar nästan jämnt till en fin spets, medan hos *minuta* övernäbbens spets är rätt starkt kolvformigt utvidgad.

Det är ett rätt stort antal amerikanska fågelarter, särskilt sjöfåglar och kustfåglar, som blivit anträffade i Nordvästeuropa, speciellt i England, många arter betydligt oftare än *Erolia minutilla*.

Det är särskilt under höstflyttningen som sådana förflygningar inträffa. Om det öde huvudmängden av de förflugna går till mötes kan man endast uttala gissningar; naturligtvis är det endast en mindre del av de fåglar som gjort resan över Atlanten som faller i händerna på ornitologer. De som överleva vintern gripas väl under våren av flyttningsdriften. Men vilken riktning taga de då? I de nordamerikanska flyttfåglarnas vårflyttning är den nordöstliga riktningen icke dominerande som hos de europeiska, något som ju är självfallet med hänsyn till Nordamerikas konfiguration. Den *Erolia minutilla* som anträffats i Helsingfors har i alla fall tydligen befunnit sig på vårflyttning i nordöstlig riktning. Det ligger närmast till hands att antaga, att den följt med någon flock av eurasiatiska

småvadare; hos *Erolia*-arterna är som bekant flockningsdriften mycket stark.

I museets samlingar finnes även ett par *Arenaria interpres* (L.), ♂ ♀, etiketterade med samma etikett-typ som *Erolia minutilla* samt daterade samma dag som denna: 5. VI. 1847, fyndort Mjölön (utanför Helsingfors). Måhända representera dessa 3 fåglar resultatet av samma exkursion. Då de journaler museet har i behåll från denna tid äro högst ofullständiga har det icke låtit sig utröna, vilken av våra gamla ornitologer det var, som en försommardag för snart 100 år sedan gjorde ett så sensationellt fynd utan att någonsin ana dess märklighet.

Zusammenfassung: *Erolia minutilla* (Vieillot) aus Finnland. Bei einer Revision der alten Vogelsammlung im Zoologischen Museum der Universität Helsingfors wurde ein als „Tringa minuta“ fehlbestimmtes Ex. der amerikanischen *Erolia minutilla* (Vieillot) gefunden, das 5. VI. 1847 an Helsingfors erbeutet worden war. Mit der Möglichkeit einer Fehletikettierung eines aus Amerika stammenden Exemplares scheint nicht zu rechnen sein.

Pieniä tietoja. — Meddelanden.

1. Pikkulepinkäisen (*Lanius c. collurio* L.) ravinnonottobiologiasta. Kesällä 1930 pesi pikkulepinkäispari Porvoon pitäjässä, Åminsby'ssä. Lepinkäiset oleskelivat ainakin osaksi peltomailla, parin pienen katajikkomäen tienoilla. — 25. VIII. tapasin peltojen halki kulkevasta, toistasataa metriä pitkästä piikkilanka-aidasta 4 kimalaista (*Bombus terrestris* L. ?) ja 1 heinäsirkan (*Stenobothrus* sp.), jotka lepinkäiset olivat pistelleet piikkilanka-aidan piikkeihin. Mikäli saatoin todeta, ei lähistöllä kylläkään ollut muita hyönteisten kiinnittämiseen sopivia paikkoja.

Heikki Suomalainen.

2. Havaintoja pikku-käpylinnun (*Loxia c. curvirostra* L.) pesältä. Kulu-
nut kevättalvi (1935) tuntuu olleen ainakin kohtalaista „käpylintu-vuotta“. —
Yliopp. OLAVI LEHTONEN on lähettänyt allekirjoittaneelle tietoja eräältä pe-
sältä Kausalassa: 1. II. valmis pesä kuudessa n. 10 m. korkealla. Vasta
17. II. 2 munaa (nähtävästi ankarat pakkaset viivästyttäneet munimista!).
23. III. vain 1 muna tullut lisää (pesä ja 3 munaa otettiin, lisää munia olisi
ehkä tullut). — Viitattakoon tässä maist. ERIC W. NYSTRÖM'in tarkkoihin huo-
mioihin 6:lta pikku-käpylinnun pesältä kevättalvella 1922 Helsingin ympäris-
tössä (Ornis Fennica 1925 n:o 1).

O. Hytönen.